

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปราย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ของเกษตรกร ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์วิธีการดำเนินการวิจัยและผลการวิจัย ดังนี้

ผลการวิจัย

1.ลักษณะทั่วไปของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้เพื่อจำหน่าย

จากการวิจัยพบว่าเกษตรกรร้อยละ 61.6 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 47 ปี มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 78.5 ในด้านการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 56.4 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาร้อยละ 11.0 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมีส่วนน้อยที่จบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เพียงร้อยละ 0.6 ในด้านประสบการณ์การปลูกชาโยเต้พบว่าร้อยละ 25.6 มีประสบการณ์ในการปลูกชาโยเต้ 4-5 ปี รองลงมาร้อยละ 24.4 มีประสบการณ์ในการปลูกชาโยเต้ 2-3 ปี และมีเพียงร้อยละ 10.5 มีประสบการณ์ในการปลูกชาโยเต้ 6-9 ปี ในด้านที่ดินในการถือครองพบว่าเกษตรกรร้อยละ 44.2 เกษตรกรมีขนาดพื้นที่ถือครอง 1-2 ไร่ รองลงมาร้อยละ 32.6 มีขนาดพื้นที่ถือครอง 3-4 ไร่ ร้อยละ 15.1 มีขนาดพื้นที่ถือครอง 5-6 ไร่ และร้อยละ 8.1 มีขนาดพื้นที่ถือครองมากกว่าหรือเท่ากับ 7 ไร่ ในด้านแรงงานที่ใช้ในครัวเรือนพบว่าเกษตรกรร้อยละ 65.1 ใช้แรงงาน 2 คน รองลงมาร้อยละ 20.3 ใช้แรงงาน 1 คน ร้อยละ 7.6 ใช้แรงงาน 3 คน และมีเพียงร้อยละ 7.0 ที่ใช้แรงงานมากกว่าหรือเท่ากับ 4 คน ในด้านแหล่งทุนและสินเชื่อพบว่าเกษตรกรร้อยละ 79.1 ใช้ทุนรัฐบาลจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์รองลงมาร้อยละ 15.7 ใช้ทุนส่วนตัวและร้อยละ 5.2 ใช้ทุนเอกชน ด้านรายได้เกษตรกรมีรายได้ภายในครัวเรือนเฉลี่ย 118,441.86 บาทต่อปี เกษตรกรร้อยละ 98.3 ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการปลูกชาโยเต้จากเพื่อนเกษตรกรรองลงมาร้อยละ 12.2 ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านชาโยเต้จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ในด้านการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกษตรกรร้อยละ 77.3 เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ เกษตรกรร้อยละ 69.8 มีการศึกษาดูงาน/ฝึกอบรมเกี่ยวกับด้านการปลูกและพัฒนาคุณภาพชาโยเต้

2. ทักษะของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการพัฒนานาคุณภาพชาโยเด่

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีทัศนคติในระดับที่เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชาโยเด่ คือ (1) การพัฒนาคุณภาพชาโยเด่จำเป็นต้องมีความรู้ที่ถูกต้องในการผลิตชาโยเด่ (2) การพัฒนาคุณภาพชาโยเด่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริโภค (3) ควรจะมีโครงการการพัฒนาคุณภาพชาโยเด่ (4) การพัฒนาคุณภาพชาโยเด่ช่วยให้มีผู้รับซื้อผลผลิตมากขึ้น (5) การพัฒนาคุณภาพชาโยเด่ช่วยให้ราคาผลผลิตสูงขึ้น (6) การพัฒนาคุณภาพชาโยเด่ช่วยให้ผลผลิตมีคุณภาพ ประเด็นที่เกษตรกรมีทัศนคติในระดับที่เห็นด้วยต่อการปลูกและการพัฒนาคุณภาพชาโยเด่ คือ (1) การปลูกชาโยเด่สามารถทำได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาวก่อให้เกิดความยั่งยืน (2) การพัฒนาคุณภาพชาโยเด่เป็นสิ่งที่ต้องใช้จ่ายต้นทุนสูง (3) พื้นที่ของท่านเหมาะสมต่อการปลูกชาโยเด่อย่างมีประสิทธิภาพ (4) เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ควรให้ความรู้ ความเข้าใจกับเกษตรกรในการพัฒนาคุณภาพชาโยเด่ (5) การพัฒนาคุณภาพชาโยเด่ควรได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ (6) การพัฒนาคุณภาพชาโยเด่จำเป็นต้องมีแรงงานจำนวนมาก (7) การพัฒนาคุณภาพชาโยเด่เป็นสิ่งที่มีความยุ่งยาก โดยภาพรวมพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีทัศนคติในระดับที่เห็นด้วยต่อการพัฒนาคุณภาพชาโยเด่

3. การปลูกและการพัฒนาคุณภาพชาโยเด่ของเกษตรกร

จากการวิจัยพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในการผลิตชาโยเด่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การจัดการกระบวนการผลิต ร้อยละ 100 ในระดับการปฏิบัติน้อย ได้แก่ การปฏิบัติในด้านการบันทึกข้อมูลการใช้สารเคมี และปริมาณที่ใช้ ร้อยละ 80.2 โดยภาพรวมพบว่าเกษตรกรมีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในการผลิตชาโยเด่ในระดับมาก

4. ปัญหาและอุปสรรคต่อการปลูกและพัฒนาคุณภาพชาโยเด่ของเกษตรกร

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในระดับมากที่สุดคือ คือ การขาดแหล่งเงินทุนจากภาครัฐและเอกชน เกษตรกรมีปัญหาลดอุปสรรคในระดับมากที่สุดคือ ต้นทุนในการผลิตชาโยเด่สูง เจ้าหน้าที่ของรัฐขาดการให้คำแนะนำช่วยเหลือ ขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาคุณภาพชาโยเด่ แหล่งน้ำในการผลิตชาโยเด่ การจำหน่ายผลผลิต(ตลาดและราคา) การระบาดของศัตรูพืช โดยภาพรวมพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีปัญหาอุปสรรคในระดับมากที่สุดต่อการพัฒนาคุณภาพชาโยเด่

5. ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการยอมรับการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้

จากการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการยอมรับการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ของเกษตรกร ผู้ปลูกชาโยเต้ ได้แก่ อายุ ประสบการณ์ในการปลูกชาโยเต้ แรงงานที่ใช้ในการปลูกชาโยเต้ ทุนเอกชน การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปลูกและการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent variables) กับตัวแปรตาม (Dependent variable) พบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ มีจำนวน 5 ตัวแปร คือ อายุ ประสบการณ์ในการปลูกชาโยเต้ แรงงานที่ใช้ในการปลูกชาโยเต้ ทุนเอกชน การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปลูกและการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ ซึ่งตัวแปรเหล่านั้นสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. อายุของเกษตรกร

จากการวิจัยพบว่าอายุมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ แสดงว่า ผู้ที่มีอายุน้อยจะมีการยอมรับการส่งเสริมการพัฒนาการปลูกชาโยเต้มากกว่าผู้ที่มีอายุมาก กล่าวคือ เกษตรกรที่มีอายุมากจะมีการยอมรับน้อยกว่าเกษตรกรที่มีอายุน้อยกว่า เนื่องจากเกษตรกรที่มีอายุมากอาจจะติดกับวิธีการผลิตแบบเดิมและมีความเชื่อในด้านการผลิตของตนเอง โดยที่ไม่ให้ความสนใจในด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ รูปแบบการผลิตใหม่ๆ หรืออาจจะเห็นว่าการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตมีความยุ่งยากต่อการปฏิบัติ และเห็นว่าการปฏิบัติแบบเดิมก็สามารถขายผลผลิตได้

2. ประสบการณ์ในการปลูกชาโยเต้

จากการวิจัยพบว่า ประสบการณ์ในการปลูกชาโยเต้ของเกษตรกรมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ แสดงว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปลูกชาโยเต้มากจะมีการยอมรับการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ที่มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการปลูกชาโยเต้น้อย

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรผู้ปลูกชาโยเต้ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปลูกชาโยเต้ 4-5 ปีขึ้นไป เมื่อพิจารณาแล้ว การที่เกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกชาโยเต้ที่มากแล้วอาจทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการผลิตและมีผลต่อการตัดสินใจในการยอมรับเทคโนโลยีที่ดีกว่าเกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการปลูกชาโยเต้ที่น้อยกว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ อภิวัฒน์

(2546) ที่พบว่าประสบการณ์ในการปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรในจังหวัดมหาสารคาม

3. แรงงานที่ใช้ในการปลูกชาโยเต้

จากการวิจัยพบว่า แรงงานที่ใช้ในการปลูกชาโยเต้มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ แสดงว่า จำนวนแรงงานที่ใช้ในการปลูกชาโยเต้ที่มีจำนวนมากจะมีการยอมรับการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้มากกว่าจำนวนแรงงานที่ใช้ในการปลูกชาโยเต้ที่น้อยกว่า กล่าวคือเกษตรกรที่มีจำนวนแรงงานที่มากในการปลูกชาโยเต้ อาจจะมีการจัดการการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ที่ง่ายกว่า เกษตรกรที่มีจำนวนแรงงานที่ใช้ในการปลูกชาโยเต้ที่น้อยกว่า เพราะการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้นั้นมีวิธีการปฏิบัติหลายขั้นตอนทำให้เกษตรกรที่มีแรงงานในการปลูกชาโยเต้ที่น้อย อาจมีการยอมรับที่น้อยกว่าเกษตรกรที่มีแรงงานในการปลูกชาโยเต้ที่มากกว่า และการที่มีจำนวนแรงงานที่ใช้ในการปลูกชาโยเต้ที่มากก็อาจจะมีความพร้อมที่มากกว่า ทั้งในด้านการปฏิบัติ การจัดการต่างๆ

4. ทุนเอกชน

จากตารางที่ 24 พบว่า ทุนเอกชนที่ใช้ในด้านการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ของเกษตรกรมีความสัมพันธ์ในเชิงลบ กล่าวคือ เกษตรกรที่ใช้ทุนเอกชนในการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้เมื่อเปรียบเทียบกับเกษตรกรที่ใช้ทุนส่วนตัวแล้วพบว่า การที่เกษตรกรใช้ทุนเอกชนมากเท่าใด ยิ่งจะเกิดการไม่ยอมรับการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้มากขึ้น อาจเกิดจากการที่ใช้ทุนของเอกชนต้องมีการกู้ยืมและมีดอกเบี้ยราคาสูง และการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้นั้นมีขั้นตอนในการปฏิบัติที่มาก ทำให้เกษตรกรต้องใช้ทุนในกระบวนการผลิตเพิ่มขึ้น ดังนั้นเกษตรกรที่ใช้ทุนของเอกชนต้องกู้เงินเพิ่มขึ้นและดอกเบี้ยที่แพงทำให้เกษตรกรที่ใช้ทุนเอกชนไม่ยอมรับการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้มากกว่าเกษตรกรที่ใช้ทุนส่วนตัว

5. การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้

จากการวิจัยพบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ของเกษตรกรมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ แสดงว่า ผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้มากจะมีการยอมรับการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ที่มากกว่าผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้น้อย กล่าวคือ เกษตรกรผู้ปลูกชาโยเต้หากมีการได้รับข้อมูลข่าวสารการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้จากหลายช่องทางยังมีผลทำให้เกิดการยอมรับการพัฒนา

คุณภาพซาโยต์มากขึ้น อาจเป็นเพราะการที่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่มากทำให้เกิดความเชื่อถือในข่าวสารและเกิดความมั่นใจมากขึ้นจึงยอมรับได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ วิทยา (2550) ที่พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสารสกัดหางไหลของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการใช้สารสกัดหางไหลในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ นำการวิจัยไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเพื่อให้เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถไปพัฒนาคุณภาพซาโยต์ นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อไป

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สามารถเป็นแนวทางให้เกษตรกรในพื้นที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปวิเคราะห์ถึงปัญหาในการพัฒนาคุณภาพซาโยต์ และหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

จากการศึกษาพบว่า รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น โครงการหลวง หน่วยงานส่งเสริมการเกษตร ควรพิจารณาประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้ เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรผู้ปลูกซาโยต์ มีการนำการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในการผลิตซาโยต์ ไปปฏิบัติให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สิ่งแวดล้อม และต่อประเทศ

1. ด้านความรู้ความเข้าใจในด้านการปลูกและพัฒนาซาโยต์ของเกษตรกร ควรมีการส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในด้านการชำผล การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และสถานที่จัดเก็บผลผลิตทางการเกษตร
2. ด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในการผลิตซาโยต์ของเกษตรกร ภาครัฐหรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องควรให้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการทำการบินที่การใช้สารเคมีและปริมาณที่ใช้ให้อย่างถูกต้อง
3. ด้านปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณภาพซาโยต์ของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรนั้นมีปัญหาและอุปสรรคในด้านขาดแหล่งเงินทุนจากภาครัฐและเอกชน ดังนั้นภาครัฐหรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรมีการส่งเสริมทางด้านปัจจัยการผลิต และมีการจัดหาแหล่งเงินทุน ให้เกษตรกรในด้านการพัฒนาคุณภาพซาโยต์ พร้อมทั้งจัดให้มีการติดตามประเมินผลของโครงการอย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะทราบถึงปัญหาที่แท้จริงของเกษตรกร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการปลูกและการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ของเกษตรกรในพื้นที่อื่น เพื่อนำผลจากการศึกษามาเปรียบเทียบกับการศึกษาในครั้งนี้
2. ควรศึกษาการปลูกและการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้ของเกษตรกรในอำเภอแมริมในปีถัดไปที่มีโครงการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้เพื่อจำหน่าย เพื่อนำผลจากการศึกษามาเปรียบเทียบกับการศึกษาในครั้งนี้
3. ควรศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการพัฒนาคุณภาพชาโยเต้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved